

szük, akkor bizonyára sikerülni fog úgy élnünk az új esztendőben, hogy mindenkor botránkozás nélkül való lelkiismeretünk legyen Isten és az emberek előtt. Ámen.

A MEGBOCSÁTÁS

Mt 18, 21—22

A keresztény ember legszebb imádsága a Miatyánk. Bár rövid, mégis teljes az egész. Megvan benne mindaz, ami az imádkozó lelket kielégíti, megnyugtatja, felemeli. Valahányszor elmondjuk, valami különös nyugalom tölti el lelkünket.

Van azonban ebben az imádságban egy mondat, egy gondolat, ami felébreszti, megszólaltatja bennünk a lelkiismeret szavát, ha azt nem színből, hanem szívből, őszintén, igazán vesszük ajkunkra. Vajon nem dobban-e nagyobbat a szívünk, amikor kimondjuk: „És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk azoknak, akik ellenünk vétkeztek“? Azt hiszem sokszor van okunk, hogy ezt a kérést szorongva mondjuk el. Chrysostomos szerint, az őskeresztény egyházban a hívek sokszor ezt a részt kihagyták az Úri imádságból, mert attól féltek, ha ezt a feltételt nem tudták teljesíteni, bűnt követnek el a kéréssel is. Gyakran mi sem teljesítjük ezt a feltételt, csak élvezzük a megbocsátást anélkül, hogy mások iránt gyakorolnánk. Gondoljunk arra, hányszor bocsát meg Isten nekünk, hiszen lelkiismeretünk tiltása ellenére is megsértjük az Ő törvényeit és a jó helyett rosszat cselekszünk. És ahelyett, hogy a testvériség szellemében, békés egymásmellettségben élünk, egymás farkasának bizonyulunk. Isten mégis mindezeket atyai türelemmel nézi el, bocsátja meg nekünk. Csak bennünk emberekben nem lenne egy szemernyi jóindulat a megbocsátásra? S vajon miért? Talán azért, mert túlságosan önérzetesek vagyunk, hiú büszkeségből, vagy attól félünk, hogy megcsorbul a tekintélyünk, csökken emberi értékünk, ha a rosszat jóval viszonyozzuk, vagy talán igazságtalanok leszünk önmagunkkal szemben, ha a sérelmet megbocsátással és nem megtorlással fizetjük?! Ha így gondolkozunk, akkor ránk nézve is érvényes Jézus megállapítása: „Ha a ti igazságotok nem több az írástudók és farizeusok igazságánál, semmiképpen sem mehettek be a mennyeknek országába.“

Már pedig ez sokszor van így, mert az emberek nem egyszer fedkeznek meg, vagy kizárják magatartásukból a szív legdrágább gyöngyszemét: a megbocsátó szeretetet. Semmi sem igazolja ezt jobban, mint Jézusnak a gonosz szolgáról szóló és beszédem alapját képező példázata.

A király szolgáinak adósságát számba akarta venni és ezért maga elé hivatta őket. Közöttük volt egy, aki igen nagy összeggel, tízezer talentummal tartozott, s mivel nem tudott fizetni, a király megparancsolta, hogy a törvényes eljárások értelmében, mint fizetni nem tudó adóst, a

tartozás fedezeteképpen adják el feleségével, gyermekeivel és minden vagyonával együtt. A szolga leborult a király előtt és haladéért könyörgött, míg meg tudja fizetni adósságát. A király megszánta a kétségbeesett, szerencsétlen szolgát, és nemcsak haladékat adott, hanem elengedte minden tartozását.

Magadra ismersz-e az eladósodott szolga szomorú sorsában, ki könnyelműen és meggondolatlanul halmozod az adósságot; a bűnt és nem számítod, hogy eljön egyszer a számonkérés napja, amikor remegve kell majd megállanod Isten előtt? Magadra ismersz-e a szolgában, aki könyörületért és haladéért esedezik, s cserébe fogadja, hogy életének hátralevő idejét adósságainak törlesztésére, elrontott életének jóvátételére fordítja? Felismered-e a királyban, a te irgalmas és megbocsátó Atyádat, Istenedet, aki vergődésedet megszánja, felemel a porból és elengedi tartozásaidat, megbocsátja vétkeidet? Oh, hogyne ismernénk magunkra, hiszen egy egész életen át egyebet sem teszünk, mint a múltat feledve, a jövővel nem törődve élvezzük a jelennek múló gyönyöröket adó perceit és nem vesszük észre, hogy életünk mind jobban és jobban eltávolodik Istentől, embertől, igazi önmagunktól. Amikor még módunkban lett volna „fizetni“, ezzel mit sem törődünk, csak akkor eszmélünk fel, amikor Isten maga elé szólított, amikor meglátogatott. Ilyenkor kétségbeesetten, miként a példázatbeli szolga, mi is haladéért, türelemért könyörögtünk, hányszor kimondhatta volna már felettünk is Isten a szigorú parancsot „adassék el ő, felesége, gyermekei és mindene ami je van“. S hogy mégsem veszítettük el mindenünket, — bár sokszor méltán megérdemeltük volna — azt csak az utolsó mentsvárnak, a könyörületnek köszönhetjük. Mert Isten örvend, ha gyermekei feléje fordulnak, hozzá imádkoznak. Isten, amint Jézus tanította, jobban örvend egy megtért bűnösnek, mint 99 igaznak.

A szolga pedig, akinek a király tartozását elengedte, amint a királytól kijött, találkozott egy társával, aki neki csupán száz dénárral tartozott. Rátamadott és erőszakkal kényszerítette őt tartozása megfizetésére. A társa pedig hozzá hasonlóan haladékat kért, amíg tartozását megtérítheti. De a lelkiismeretlen szolga elfelejtette saját kálváriáját, hallani sem akar a haladékról, hanem börtönbe vetteti, amíg mindent megfizet neki. Magunkra ismerünk-e testvéreim ebben a kegyetlen, száanalom és lélek nélküli emberben, aki talán még tízet sem lépett azóta, hogy királyának nagy irgalmát elnyerte, de társa iránt nem ismert egy szemernyi könyörületet, s maga vetteti abba a börtönbe, amelytől őt királyának megértő jósága mentette meg. Ismerjük magunkra ebben a gonosz, lelketlen emberben, hiszen mi is hányszor tudunk a magunk számára bocsánatért esedezni Istenhez, de ha ezt tőlünk kérik, olyan könnyen és hamar meg tudjuk tagadni embertársainktól, kiváltképp ha hasznunk is származik abból. Hányszor bizonyultunk életünkben mi is ilyen lelketlen, rideg embereknek. Hányan sírnak, keseregnek, szenvednek ma is az emberi száanalom, megértés hiányában. Ismerjük magunkra ebben a méltatlan szolgában, és támadjon fel bennünk a megbocsátó szeretet érzése, ha másként nem is, de bár annak a sorsnak láttán, ami a gonosz szolgára várt. Gyakoroljuk a megbocsátó szeretetet mindenki irányában, egy percig se feledkezzünk meg arról, hogy nekünk is jól esik ha elnézik hibáinkat, megbocsátják félrelépéseinket. Ne féljünk attól, hogy lemosolyognak, gyávának, együgyűnek tartanak az emberek. Voltaire mondotta:

„Akinek kezében van a bosszúállás és megbocsát, mindenütt hősnek tartják.“ Legyünk a megbocsátásban következetesek, lássuk be: nem vagyunk sem elsők, sem utolsók, akik ezt élvezzük és gyakoroljuk.

A példázat itt még nem ér véget. Szolgatársai megbotránkoztak eljárásán, bementek a királyhoz és mindent elmondtak neki. A király maga elé hivatja a gonosz szolgát és ezt mondta: „Gonosz szolga, minden adósságodat elengedtem neked, mert könyörögtél nekem. Nem kellett volna-e neked is könyörölnöd a te szolgatársadon? És megharagudván az ő ura, átadta őt a hóhérok kezébe, mígnem megfizeti mind, amivel tartozik.“

Íme a sorsa annak a szolgának, aki a maga számára kiesengte királyától, de szolgatársa iránt kiüzte szívéből a megbocsátást, a könyörületet. És íme a mi sorsunk sem lehet más, kik csak elfogadjuk Istentől, de felebarátaink iránt nem gyakoroljuk a megbocsátást.

Gyakoroljuk egymással szemben a megbocsátást, őszintén, tiszta szívből, mert akkor nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk el a Miatyánkot, azt a részt is belőle, ami sokszor nyugtalanokká tesz: „És bocsásd meg a mi vétkeinket, amiképpen mi is megbocsátunk azoknak, akik ellenünk vétkeztek.“ Jézus, Péternek arra a kérdésére, hogy hányszor kell az én atyámfiaimnak megbocsátanom, még hétszer is? — így válaszolt: „Nem mondom neked, hogy még hétszer is, hanem még hetvenhétszer is.“ Legyen hát ez a mindenki felé egyaránt megnyilvánuló megbocsátás aranyfedéke a mi sokat hangoztatott keresztényi életünknek, ezt gyakoroljuk mindenkiel szemben ma és mindörökké. Amen.

A TESTVÉRISÉG

Mt 7,12

Életünk beteljesedésének kerékkötői csaknem minden alkalommal az emberi gyarlóság különböző megnyilvánulásai: kicsinyesség, rögeszme, babonaság, rátartiság, erőszak, egyszóval, lelki és szellemi sötétség. S amíg ezek léteznek, addig az eszme, az igazság szenved, visszafojtva él, mint sötét pincében, árnyékban a növény, nem tud gyümölcsöt hozni. De örök törvény, hogy a Föld forog, s ami reggel árnyékban volt, arra a nap éltető sugarai hullanak délután. Nincs mindig árnyék, sötétség — meleg, éltető napsugár, fény, világosság is van.

Így volt és van ez a vallás világában is. A hit és vallás igazságai sokáig, mint bűvópatak éltek a maguk földalatti, árnyékos, visszafojtott életüket. Sok évszázad után az árnyék helyét napfény, a sötétség helyét világosság foglalta el. A názáreti Jézus élete és tanításai jelentették a világosságot a vallásban. S mintha csoda történt volna, megváltozott minden, egy új vallásos világ vette kezdetét, hogy új utakon nagyobb horderővel szolgálja Istent és az embert. Ennek az új vallásosságnak lényegét hittanilag Isten atyasága, erkölcsileg pedig az ember testvérisége